

STATISTIČNI URAD REPUBLIKE SLOVENIJE

KORAK K POPISU KMETIJSTVA 2010

Popis kmetijstva 2010 – Vsaka kmetija šteje!

Izdal in založil Statistični urad Republike Slovenije, Ljubljana,
Vožarski pot 12 - © SURS

Uporaba in objava podatkov dovoljeni le z navedbo vira

Odgovarja generalna direktorica mag. Irena Križman

Pripravil Oddelek za statistike kmetijstva, gozdarstva, ribištva in lova

Besedilo jezikovno uredila Ivanka Zobec

Oblikovanje naslovnice in izdelava ilustracij Peter Polončič Ruparčič

Računalniško oblikovanje besedila in preglednic Slavka Slokar

Tisk tiskarna Littera picta d. o. o.

Tiskano v 4000 izvodih

UVODNA BESEDA

Statistični urad Republike Slovenije bo v letu 2010 izvedel Popis kmetijstva 2010.

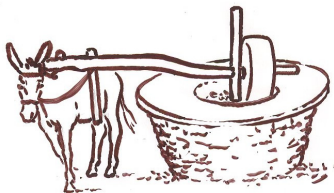
Gre za zelo pomembno in obsežno statistično raziskovanje, ki se opravi na vsakih deset let. Pomembno je predvsem zato, ker z njim zberemo podrobne podatke o kmetijski proizvodnji v Sloveniji v določenem letu. S primerjavo podatkov iz več popisov pa pridobimo vpogled v strukturne spremembe slovenskega kmetijstva v zadnjih desetih letih in med desetletji. Posebna vrednost podatkov, pridobljenih z letošnjim popisom kmetijstva, pa bo v tem, da bo na podlagi teh podatkov mogoče primerjati slovenska kmetijska gospodarstva s kmetijskimi gospodarstvi v drugih državah Evropske unije, saj se bo popis izvajal na podlagi enotne metodologije. Zanimivo bo ugotavljati, v čem smo si podobni in v čem različni.

Prav zato bo odgovornost tistih, ki kmetujejo, toliko večja. Zato pričakujemo, da bodo ti pripravljeni sodelovati v popisu in nam zaupati zahtevane podatke - kajti prav vsaka kmetija šteje.

Statistični urad Republike Slovenije se zaveda, da taki popisi pomenijo za vsako kmetijsko gospodarstvo obremenitev. Da bi bila ta čim manjša, uporabljamo pri tem delu vse pogostejše tudi administrativne vire podatkov in iz njih prevzemamo vse uporabne podatke. Tako tudi pri kmetijskih statistikah že dlje časa letno uporabljamo vse kakovostne administrativne vire s podatki o kmetijskih gospodarstvih, ki so na razpolago. Še ob popisu kmetijstva 2000 smo vse podatke zbrali samo z vprašalnikom na terenu, v letu 2010 pa bomo iz administrativnih virov pridobili okrog 10 % podatkov o kmetijskih gospodarstvih. Za posamezno kmetijsko gospodarstvo bo prihranek pri anketiranju na terenu zaradi uporabe administrativnih virov lahko še večji od tega odstotka, odvisno od vrste kmetijske proizvodnje.

V tej priložnostni publikaciji Vam želimo predstaviti osnovne značilnosti Popisa kmetijstva 2010 in hkrati na kratko prikazati današnje slovensko kmetijstvo, pa tudi nakazati, katere podatke o slovenskem kmetijstvu boste lahko pridobili in kako jih boste pridobili, če boste o njem želeli izvedeti več.

Mag. Irena Križman,
generalna direktorica

Kaj sploh je Popis kmetijstva 2010?

Gre za eno izmed osnovnih statističnih raziskovanj, s katerim zberemo podatke o stanju na področju kmetijstva: o strukturi kmetijske proizvodnje in zemljišč, o tehnološki opremljenosti ter delovni sili na kmetijskih gospodarstvih. Izvaja se vsakih deset let in je v državah EU zakonsko določeno.

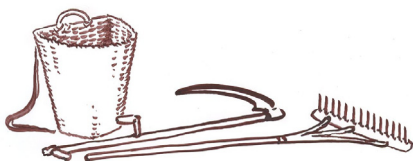
Priporoča ga tudi Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO) in po njenih priporočilih ga izvajajo mnoge države sveta.

Zakaj je popis kmetijstva tako pomemben?

S popisom kmetijstva pridobimo pomembne podrobne podatke o kmetijskih gospodarstvih in značilnostih kmetijske proizvodnje v državi. S primerjavo podatkov med popisi, izvedenimi v desetletnih razmikih, dobimo vpogled v strukturne spremembe v slovenskem kmetijstvu.

V letu 2000 je bil v Sloveniji izveden prvi samostojni popis kmetijstva, v katerem so bile vse definicije in klasifikacije usklajene s priporočili FAO in zakonodajo EU. To pomeni, da smo v letu 2000 s popisom kmetijstva prvič pridobili take podatke o strukturi kmetijske proizvodnje, zemljišč, tehnološke opremljenosti ter delovne sile na kmetijskih gospodarstvih, ki so bili primerljivi z drugimi državami članicami EU. V letu 2010 bo izveden drugi tak popis in podatki iz tega popisa bodo prvič primerljivi s predhodnim popisom kmetijskih gospodarstev. Rezultati bodo poleg trenutnega stanja strukture slovenskega kmetijstva prikazali tudi osnovne strukturne spremembe v slovenskem kmetijstvu, ki so se zgodile v obdobju 2000-2010.

Ker s popisom kmetijskih gospodarstev pridobimo podatke o kmetijstvu na najnižji ravni, je mogoče rezultate pozneje prikazati tudi na ravni občin, regij in drugih teritorialnih delitev in to daje tem podatkom posebno analitično vrednost in povečuje njihovo pomembnost.

Katere podatke bomo zbrali s Popisom kmetijstva 2010?

Podatki se bodo nanašali na naslednja vsebinska področja, povezana s kmetijsko proizvodnjo:

- ♣ zemljišča in raba zemljišč,
- ♣ živinoreja,
- ♣ kmetijska mehanizacija in oprema,
- ♣ delovna sila in pridobitne dejavnosti povezane s kmetijskim gospodarstvom ter
- ♣ gozdarstvo na kmetijskih gospodarstvih.

Zaradi racionalnejše izvedbe popisa in boljšega zajema podatkov bomo k popisu priključili tudi redno triletno statistično raziskovanje Popis tržnega vrtnarstva ter spremljajoče vzorčno raziskovanje o metodah kmetijske proizvodnje.

FOTO: MKGP

Popis kmetijstva 2010 – Vsaka kmetija šteje!

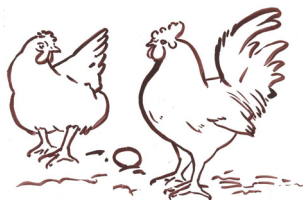
Ali bodo v Popis kmetijstva 2010 zajeta vsa kmetijska gospodarstva?

V ta popis bodo vključena le kmetijska gospodarstva v Sloveniji, ki bodo po zadnjih statističnih podatkih zadostila naslednjim merilom:

- ♣ uporabljajo najmanj 1 ha kmetijskih zemljišč ali pa
- ♣ uporabljajo manj kot 1 ha kmetijskih zemljišč in ob tem:
- ♣ uporabljajo najmanj 10 a kmetijskih zemljišč in 90 a gozda ali
- ♣ uporabljajo najmanj 30 a vinogradov in/ali sadovnjakov ali
- ♣ redijo najmanj 2 glavi velike živine (GVŽ) ali
- ♣ uporabljajo 15 do 30 a vinogradov in redijo 1 do 2 glavi velike živine ali
- ♣ imajo 50 panjev čebel ali
- ♣ so tržni pridelovalci zelenjadnic, zelišč, jagod in gojenih gob ter cvetja in okrasnih rastlin.

Na terenu zbrane podatke bomo dopolnili še s podatki iz administrativnih virov pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, in sicer:

- ♣ s podatki o govedu iz Centralnega registra goveda (CRG)
- ♣ s podatki o posejanih površinah iz vlog za neposredna plačila v kmetijstvu (subvencijski podatki) 2010
- ♣ s podatki o pridobitvi podpor za ohranjanje podeželja, razvoj podeželja
- ♣ s podatki o trajnih nasadih in hmelju iz Registra kmetijskih gospodarstev (RKG)
- ♣ s podatki o ekološkem kmetijstvu iz Evidence ekoloških pridelovalcev in predelovalcev.

Kako in kdaj se bodo zbirali podatki?

Večino podatkov v Popisu kmetijstva 2010 bomo zbirali pri kmetovalcih na terenu, in sicer s pomočjo popisovalcev. Ti bodo kmetijska gospodarstva obiskali v času od 1. junija do 15. julija 2010. Pred tem bodo vsa kmetijska gospodarstva, zajeta v ta popis, prejela obvestilno pismo z glavnimi informacijami o popisu. Vsi pridobljeni podatki se bodo nanašali na referenčni datum 1. junij 2010 ali na enoletno referenčno obdobje pred referenčnim datumom.

Iz administrativnih virov bomo pridobili dobrih 10 % vseh podatkov o kmetijskih gospodarstvih. Za posamezno kmetijsko gospodarstvo bo prihranek pri popisovanju na terenu zaradi uporabe administrativnih virov lahko še večji, odvisno od vrste kmetijske proizvodnje.

FOTO: MKGP

Kaj je kmetijsko gospodarstvo?

Kmetijsko gospodarstvo je organizacijsko in poslovno zaokrožena celota kmetijskih zemljišč, gozdov, zgradb, opreme in delovne sile, ki se ukvarja s kmetijsko pridelavo in ima enotno vodstvo. Kmetijsko gospodarstvo je enotno vodeno, če je enotno vodeno pri delitvi dobička in izgub, ne glede na to, koliko oseb ga vodi. Če je upravljanje kmetijskega gospodarstva porazdeljeno med družinske člane, vendar sta dobiček in izguba skupna, skupni pa so tudi delovna sila in stroji, je to še vedno eno kmetijsko gospodarstvo. Na kmetijskem gospodarstvu lahko gospodari fizična ali pravna oseba.

H kmetijski dejavnosti spada:

- ♣ pridelovanje kmetijskih rastlin
 - ♣ pridelovanje žit in drugih poljščin ter travinja,
 - ♣ pridelovanje zelenjadnic, okrasnih rastlin,
 - ♣ pridelava semen in sadik,
 - ♣ pridelovanje grozdja, sadja in oljk,
 - ♣ gojenje gob;
- ♣ reja živine
 - ♣ goveda,
 - ♣ prašičev,
 - ♣ perutnine,
 - ♣ drobnice,
 - ♣ konj,
 - ♣ gojenje čebel,
 - ♣ drugih živali, namenjenih za človeško prehrano (npr. jelenjadi in kuncev);
- ♣ predelava grozdja v vino iz lastnega grozdja za lastne potrebe ter oljk v olje iz lastnih oljk za lastne potrebe;
- ♣ vzdrževanje lastnih kmetijskih objektov in opreme, vzdrževanje kmetijske krajine.

H kmetijski dejavnosti ne spada:

- ♣ predelava kmetijskih pridelkov, kupljenih in/ali pridelanih na kmetijskem gospodarstvu
- ♣ opravljanje kmetijskih storitev za druge,
- ♣ gozdarstvo,
- ♣ ribogojstvo in ribištvo,
- ♣ reja konj za športne namene, če je vsa krma kupljena.

Ali bo javnosti omogočen dostop do rezultatov iz Popisa kmetijstva 2010?

Da. Rezultati popisa kmetijstva bodo objavljeni na spletnih straneh Statističnega urada RS na naslovu www.stat.si in brezplačno dostopni vsem uporabnikom. Poleg tega bodo glavni rezultati objavljeni tudi v publikacijah in tudi te bodo prav tako v elektronski obliki dostopne brezplačno na spletnem mestu.

Podrobne podatke ali podatke, pripravljene po posebnih zahtevah uporabnikov, pa bo mogoče pridobiti na zahtevo.

Ali bo mogoče pridobiti podatke o posameznih kmetijskih gospodarstvih?

Ne. Pri posredovanju podatkov uporabnikom se dosledno upošteva načelo statistične zaupnosti. To pomeni, da Statistični urad RS ne sme posredovati nobenega podatka, ki bi lahko kakor koli razkril posamezno kmetijsko gospodarstvo ali njegove člane. Dajalcem podatkov zagotavljata to zaščito Zakon o državni statistiki (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/2001) in Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1-UPB1).

FOTO: MKGP

Kakšna je zgodovina popisov kmetijstva?

V Sloveniji so bili doslej izvedeni le trije samostojni popisi kmetijstva, prvi leta 1930, nato leta 1960 in zadnji v letu 2000. V obdobju med letoma 1960 in 2000 so bili popisi kmetijskih gospodarstev izvedeni v okviru rednih popisov prebivalstva (1971, 1981 in 1991). Ker pa je bilo število vprašanj s področja kmetijstva v omenjenih popisih precej skrženo, podatki, zbrani v letih 1971, 1981 in 1991, ne omogočajo celovitih in primerljivih informacij o strukturi kmetijskih gospodarstev v Sloveniji. Tudi podatki, zbrani v samostojnih popisih kmetijskih gospodarstev, niso povsem primerljivi zaradi obsežnih družbenih sprememb v tem obdobju. Ne glede na to pa vsak popis kmetijskih gospodarstev predstavlja pomemben pregled stanja v kmetijstvu v Sloveniji v določenem zgodovinskem času.

V letu 2000 je bil v Sloveniji izveden prvi samostojni popis kmetijskih gospodarstev, v katerem so bile vse definicije in klasifikacije usklajene s priporočili FAO in zakonodajo EU, izveden pa je bil na podlagi Zakona o popisu kmetijskih gospodarstev v RS v letu 2000 (ZPKG, Uradni list RS, št. 99/99). To pomeni, da smo v letu 2000 s popisom kmetijskih gospodarstev prvič pridobili podatke o strukturi kmetijske proizvodnje, zemljišč, tehnološki opremljenosti ter delovni sili na kmetijskih gospodarstvih, ki so primerljivi s podatki drugih držav članic EU. V letu 2010 bo na podlagi zakonodaje EU izveden drugi tak popis in ta bo prvič dal take podatke, ki bodo primerljivi s podatki iz predhodnega popisa kmetijskih gospodarstev.

Na podlagi katerih predpisov se bo izvajal Popis kmetijstva 2010?

Statistični urad RS bo Popis kmetijstva 2010 izvedel kot redno statistično raziskovanje, ki se izvaja vsakih deset let in je predpisano z uredbo EU (Uredba ES št. 1166/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. 11. 2008 o raziskovanjih strukture kmetijskih gospodarstev in metod kmetijske proizvodnje ter razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 571/88). Ta zajema popis kmetijskih gospodarstev ter spremljajoče vzorčno raziskovanje o metodah kmetijske proizvodnje.

Kot je bilo že omenjeno, bomo zaradi racionalnejše izvedbe in boljšega zajema podatkov vključili v ta popis še redno triletno statistično raziskovanje Popis vrtnarstva; to raziskovanje naj bi bilo izvedeno v letu 2009, a smo ga zaradi omenjenih razlogov prestavili na leto 2010. Zakonska podlaga za izvedbo Popisa vrtnarstva je Letni program statističnih raziskovanj 2010.

FOTO: SURS

Popis kmetijstva 2010 – Vsaka kmetija šteje!

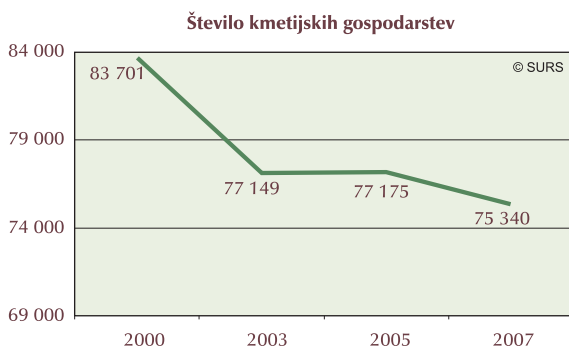

ALI STE VEDELI ...

... da se je število kmetijskih gospodarstev v Sloveniji od leta 2000 do leta 2007 zmanjšalo za 10 %?

	2000	2003	2005	2007
Število kmetijskih gospodarstev	83 701	77 149	77 175	75 340

Popolni popis kmetijstva 2010 – Vsaka kmetija šteje!

... da število kmetijskih gospodarstev v Sloveniji pomeni le pol odstotka vseh kmetijskih gospodarstev v EU-27?

Države	Leto 2007	
	število	%
EU-27	13 700 400	100,0
Avstrija	165 420	1,2
Belgija	48 010	0,4
Bolgarija	493 130	3,6
Ciper	40 120	0,3
Češka Republika	39 400	0,3
Danska	44 620	0,3
Estonija	23 340	0,2
Finska	68 230	0,5
Francija	527 350	3,8
Grčija	860 150	6,3
Irska	128 240	0,9
Italija	1 679 440	12,3
Latvija	107 750	0,8
Litva	230 270	1,7
Luksemburg	2 300	0,0
Madžarska	626 320	4,6
Malta	11 020	0,1
Nemčija	370 480	2,7
Nizozemska	76 740	0,6
Poljska	2 390 960	17,5
Portugalska	275 080	2,0
Romunija	3 931 350	28,7
Slovaška	68 990	0,5
Slovenija	75 340	0,5
Španija	1 043 910	7,6
Švedska	72 610	0,5
Združeno kraljestvo	299 830	2,2

Vir: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/agriculture>, 23.11.2009

Popis kmetijstva 2010 – Vsaka kmetija šteje!

... da dobrih 50 % kmetijskih gospodarstev - tako v Sloveniji kot v EU-27 - prideluje žita?

Popis kmetijstva 2010 – Vsaka kmetija šteje!

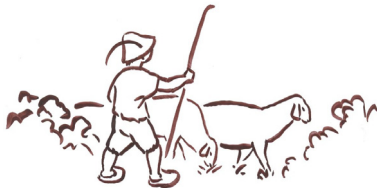
... da so bili gospodarji, ki so v letu 2007 vodili slovenska kmetijska gospodarstva, večinoma starejši od 35 let?

Delež gospodarjev kmetijskih gospodarstev v evropskih državah v letu 2007, starih manj kot 35 let

Država	%
EU-27	6
Avstrija	9
Belgija	5
Bolgarija	3
Ciper	2
Češka Republika	9
Danska	6
Estonija	5
Finska	9
Francija	6
Grčija	7
Irska	7
Italija	3
Latvija	7
Litva	4
Luksemburg	5
Madžarska	7
Malta	4
Nemčija	8
Nizozemska	4
Poljska	12
Portugalska	2
Romunija	4
Slovaška	3
Slovenija	4
Španija	4
Švedska	5
Združeno kraljestvo	2

Vir: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/agriculture>, 23.11.2009

Popis kmetijstva 2010 - Vsaka kmetija šteje!

... da je v letu 2007 delalo na kmetijskih gospodarstvih 10 % prebivalcev Slovenije?

Od 2.019.406 prebivalcev Slovenije je v letu 2007 na kmetijskih gospodarstvih delalo 202.259 oseb.

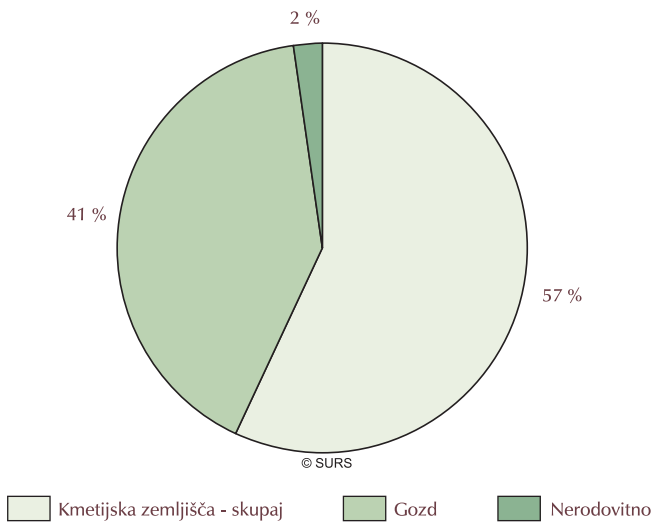

... da tretjina kmetijskih gospodarstev v Sloveniji obdeluje tudi najeta kmetijska zemljišča v uporabi?

	2003	2005	2007
Delež najetih kmetijskih zemljišč v uporabi na gospodarstvih	24 %	30 %	29 %
Delež gospodarstev, ki najamejo kmetijska zemljišča v uporabi	30 %	34 %	34 %

... da kmetijska zemljišča predstavljajo le 57 % vseh zemljišč kmetijskega gospodarstva?

Popis kmetijstva 2010 – Vsaka kmetija šteje!

FOTO: MKGP

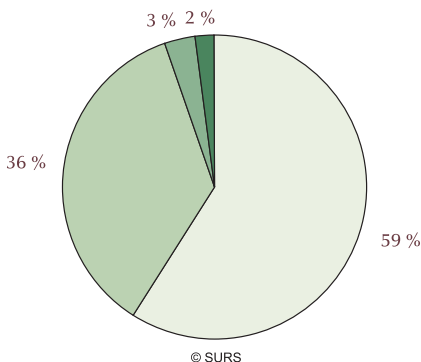

... da je slovensko kmetijstvo zaradi naravnih danosti usmerjeno v živinorejo in da 59 % kmetijskih zemljišč v uporabi predstavljajo trajni travniki in pašniki?

Površina kmetijskih zemljišč glede na uporabo, Slovenija, 2007

	ha
Vsa zemljišča - SKUPAJ	921 226
Kmetijska zemljišča - skupaj	524 167
Kmetijska zemljišča v uporabi - skupaj	488 774
Njive, vrtovi, drevesnice, trsnice in matiĉnjaki	174 932
Njive in vrtovi	174 709
Drevesnice, trsnice in matiĉnjaki	224
Sadovnjaki in olĉniki, skupaj	9 535
Intenzivni sadovnjaki in olĉniki, skupaj	4 555
Ekstenzivni sadovnjaki in olĉniki, skupaj	4 979
Vinogradi	16 085
Trajni travniki in pašniki	288 222
Kmetijska zemljišča v zaraščanju - neobdelana	33 083
Druĝa neobdelana kmetijska zemljišča	2 309
Gozd	377 768
Nerodovitno	19 292

Struktura kmetijskih zemljišč v uporabi, Slovenija, 2007

	Trajni travniki in pašniki		Vinogradi
	Njive, vrtovi, drevesnice, trsnice in matiĉnjaki		Sadovnjaki in olĉniki, skupaj

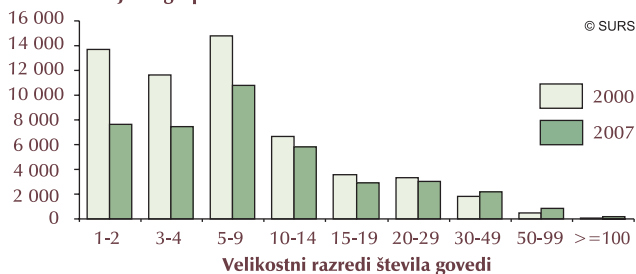
... da največ kmetijskih gospodarstev, ki redijo govedo ali prašiče, redi do 9 govedi oziroma do 4 prašiče?

Število kmetijskih gospodarstev glede na število govedi in prašičev, Slovenija, 2000 in 2007

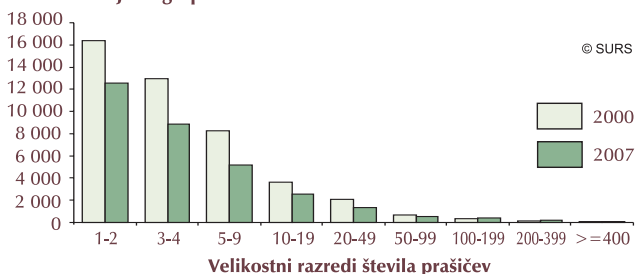
	2000	2007
Govedo	56 097	40 842
Prašiči	44 623	31 690
Perutnina	58 929	39 786
Konji	4 634	5 081
Ovce	4 330	5 923
Koze	4 775	4 133
Kunci	12 682	9 213
Jelenjad	190	263

Število kmetijskih gospodarstev glede na velikostne razrede števila govedi in prašičev, Slovenija, 2000 in 2007

Število kmetijskih gospodarstev

Število kmetijskih gospodarstev

Popis kmetijstva 2010 - Vsaka kmetija šteje!

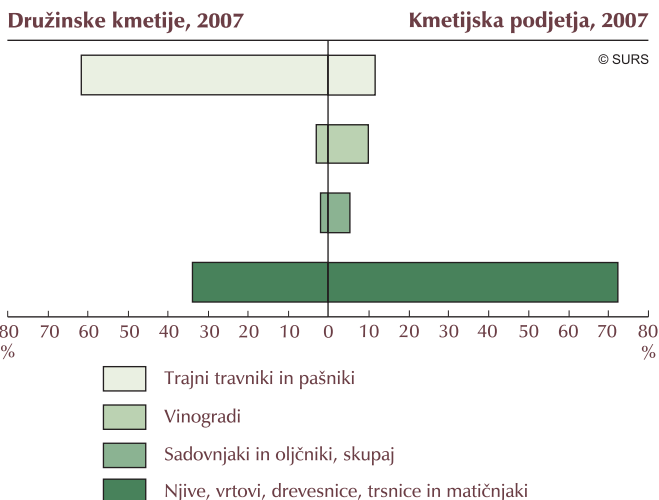

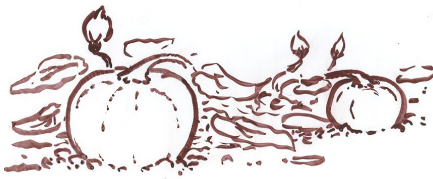
... da se je raba kmetijskih zemljišč v letu 2007 na družinskih kmetijah in v kmetijskih podjetjih pomembno razlikovala, saj so na družinskih kmetijah v strukturi kmetijskih zemljišč prevladovali travniki in pašniki pri kmetijskih podjetjih pa zemljišča z intenzivnejšo uporabo, kot so njive?

FOTO: MKGP

Raba kmetijskih zemljišč v uporabi na družinskih kmetijah in v kmetijskih podjetjih, Slovenija, 2007

KAKO DO PODATKOV IZ KMETIJSKIH POPISOV

Kdaj bodo objavljeni podatki iz Popisa kmetijstva 2010?

Prvi rezultati tokratnega popisa kmetijstva bodo objavljeni konec septembra 2010 na spletnem mestu Statističnega urada RS na naslovu www.stat.si. Nadaljnje objave podrobnejših podatkov bodo sledile do konca leta 2011 - v skladu s koledarjem objav, ki je dostopen na spletni strani www.stat.si/koledar.asp.

Končni podatki Popisa kmetijstva 2010 bodo objavljeni predvidoma do konca leta 2011, prikazani pa bodo po različnih teritorialnih ravneh, vendar z upoštevanjem statistične zaupnosti. Poleg tega bodo zaščiteni mikropodatki ter nezaščitene tabele dostopni - ob posebnih pogojih - raziskovalcem in raziskovalnim ustanovam, kot to določa Zakon o državni statistiki (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/2001).

Ali so dostopni tudi podatki iz preteklih popisov kmetijstva?

Podatki iz preteklih popisov kmetijstva so na voljo v Informacijskem središču Statističnega urada RS. Vendar bodo z zadnjimi podatki, tj. s podatki iz popisa kmetijstva 2010, primerljivi le podatki iz leta 2000, dostopni na spletnem naslovu www.stat.si/pxweb/Database/Kmetijstvo/Kmetijstvo.asp in v publikaciji Rezultati raziskovanj, št. 777 z naslovom Popis kmetijskih gospodarstev, Slovenija, 2000. (www.stat.si/publikacije/pub_rr777-02.asp).

FOTO: SURS

Ali bo mogoče pridobiti kake podatke iz Popisa kmetijstva 2010, ki ne bodo objavljeni?

Da, vendar v okvirih, ki jih določa Zakon o državni statistiki (Uradni list RS, št. 45/95 in št. 9/2001), in na podlagi zahteve, in sicer na naslovih:

Statistični urad RS, Vožarski pot 12, 1000 Ljubljana

e-naslov: info.stat@gov.si

Telefon: (01) 241 52 84

Faks: (01) 241 53 44

ali ob osebnem obisku v Informacijskem središču Statističnega urada RS na Vožarskem potu 12 v Ljubljani, telefon (01) 241 51 04.

Kje so objavljeni drugi podatki iz kmetijskih statistik?

Rezultati drugih rednih statističnih raziskovanj s področja kmetijstva so na voljo na uradnih spletnih straneh Statističnega urada RS na naslovu www.stat.si in v podatkovnem portalu SI-STAT na naslovu

www.stat.si/pxweb/Database/Okolje/Okolje.asp.

Statistična in druga znamenja, kratice in merske enote

ni pojava	-
ni podatka	...
izpostavno znamenje za opombo	1)
odstotek	%
hektar	ha

ISBN 978-961-239-198-0

9 789612 391980

